

KESKON ELÄKEKASSA
Säännöt 1.5.2020 alkaen

SISÄLLYS

YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
TOIMINTAPIIRI.....	3
OSAKKAAN EROAMINEN ELÄKEKASSASTA JA VAKUUTUKSEN PÄÄTTYMINEN 3	
VAKUUTUSMAKSUT	4
JÄSENEKSI LIITTYMINEN.....	4
JÄSENMAKSU	4
JÄSENYYSKUUKAUDET	4
ELÄKEPALKKA	6
VANHUUSELÄKE.....	6
OSAVANHUUSELÄKE	7
VARHAISELÄKE	7
TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKE.....	8
PERHE-ELÄKE.....	9
HAUTAUSAVUSTUS.....	11
JÄSENEEN EROAMINEN JA EROTTAMINEN	11
ERONNEEN JÄSENEEN OIKEUDET	12
VAPAAKIRJAN EHDOT JA PERUSTEET	12
RAJOITTAMINEN.....	13
INDEKSI.....	15
MUUTOKSET	15
ELÄKKEIDEN HAKEMINEN JA MAKSAMINEN	16
ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	16
KASSAN PURKAMINEN	17
VASTUUVELKA.....	17
VARARAHASTO	17
EDUSTAJISTO JA HALLITUS.....	17
EDUSTAJISTO	18
HALLITUS.....	20
TOIMITUSJOHTAJA.....	21
KASSAN NIMENKIRJOITUS.....	21
VAROJEN SIJOITTAMINEN JA LAINANOTTO	21
TILINPÄÄTÖS	21
TILINTARKASTUS	21
ELÄKEKASSAN TIEDONANTOSÄÄNNÖKSET	21
OIKEUSTURVAKEINOT	22
KESKON ELÄKEKASSAN EDUSTAJISTOVAALIEN VAALIJÄRJESTYS.....	23

A Eläkekassa

YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1 §** Vakuutuskassan nimi on Keskon Eläkekassa. Eläkekassan kotipaikka on Helsinki.
- 2 §** Eläkekassan tarkoituksena on myöntää jäsenilleen vanhuus-, osavanhuus-, varhais- ja työkyvyttömyyseläkettä sekä heidän edunsaajilleen perhe-eläkettä ja hautausavustusta siten kuin jäljempänä tarkemmin määrätään. Eläkekassa jatkaa ennen 1.1.2017 myönnettyjen osa-aikaeläkkeiden maksamista 31.12.2016 voimassa olleiden sääntöjen mukaisesti.
- Eläkekassan toimintaan sovelletaan näiden sääntöjen ohella vakuutuskassalakia (1164/92; VKL).
- 3 §** Eläkekassassa on oltava vähintään 100 jäsentä.

TOIMINTAPIIRI

- 4 §** Eläkekassan toimintapiiriin muodostavia osakkaita voivat olla vain Kesko-konserniin kuuluvat yhtiöt ja sellaiset sen lähipiiriin 31.12.2019 kuuluneet yhteisöt, jotka eivät ole eronneet tai erotettu Eläkekassasta.
- Eläkekassassa hoidetaan kaikkien niiden henkilöiden lisäeläketurvaa, jotka henkilöt olivat Keskon Eläkekassan osaston A jäseniä 31.12.2011. Työnantajaa, jonka palveluksessa tässä momentissa määritellyt henkilöt ovat, nimitetään Keskon Eläkekassan osakkaaksi näiden henkilöiden lisäeläketurvan osalta.
- 5 §** Poistettu

OSAKKAAN EROAMINEN ELÄKEKASSASTA JA VAKUUTUKSEN PÄÄTTYMINEN

- 6 §** Osakkaalla on oikeus erota Eläkekassasta ilmoittamalla eroamisesta kirjallisesti Eläkekassalle viimeistään kolme kuukautta ennen eroamispäivää. Edellytyksenä osakkaan oikeudelle erota Eläkekassasta on lisäksi, että Eläkekassan vastuovelka on täysin katettu eikä osakkaalla ole velvollisuutta maksaa Eläkekassalle vakuutusmaksuja.

Osakkaan järjestämä lisäeläkevakuutus Eläkekassassa päättyy osakkaan lakatessa kuulumasta Eläkekassan toimintapiiriin, joka on määritelty näiden sääntöjen 4 § 1 momentissa. Osakkaan on erottava tai Eläkekassan hallituksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin osakkaan erottamiseksi Eläkekassasta, kun osakkaan toimintapiiriin kuulumisen edellytykset eivät enää täyty.

Osakas voidaan erottaa Eläkekassasta, jos osakas on vilpillisesti tai muuten tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella ilmoittanut väärin tai jättänyt ilmoittamatta jonkin seikan, jolla on merkitystä osakkaaksi pääsyn, jäsenyyden tai eläkkeen tai avustuksen edellytyksiä arvioidessa tai vakuutusmaksun suuruutta määrättäessä. Osakas voidaan erottaa myös, jos osakas on jättänyt suorittamatta Eläkekassalle näiden sääntöjen mukaiset maksut tai ei muuten noudata Eläkekassan sääntöjä.

Osakas on velvollinen suorittamaan Eläkekassalle kaikki näiden sääntöjen mukaiset maksut, joiden peruste on syntynyt ennen osakkuuden päättymisajankohtaa.

Eroavalla tai erotetulla osakkaalla ei ole oikeutta Eläkekassan varoihin.

7 § Poistettu

VAKUUTUSMAKSUT

8 § Osakkaat maksavat vakuutusmaksuna vuosittain määrän, joka jäsenmaksujen ja muiden tuottojen lisäksi tarvitaan maksettavien eläkkeiden ja muiden suoritusten, Eläkekassan laskuperusteiden mukaisten siirtojen vakuutusmaksuvastuuseen sekä korvausvastuuseen sekä muiden kulujen peittämiseen. Edellä sanotun määrän kustantamiseen osakkaat osallistuvat Eläkekassan jäsenille kyseisenä vuonna maksamiensa ennakonpidätyksen alaisten palkkojen sekä kustantamiensa luontoisetujen raha-arvon mukaisessa suhteessa.

Jos vakuutusmaksua, joksi katsotaan myös vakuutusmaksun ennakko, ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, maksua korotetaan eräpäivästä maksun suorituspäivään TyEL 164 §:n perusteella korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisella vuotuisella viivästyskorolla.

Jos vakuutusmaksua ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, se voidaan TyEL 159 §:n mukaisesti ulosmitata ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa säädetään.

JÄSENEKSI LIITTYMINEN

9 § Eläkekassaan ei ole voinut liittyä enää päivän 8.5.1998 jälkeen, jona päivänä Eläkekassa suljettiin.

Hallituksella on osakkaan esityksestä oikeus hyväksyä jäsenen jäsenyyskuukausiksi hänen muuallakin kuin osakkaan palveluksessa palvelemaan kuukausia. Tällaisesta päätöksestä on annettava kirjallinen ilmoitus jäsenelle. Tästä aiheutuva vastuunlisäys voidaan periä esityksen tehneeltä osakkaalta. Eläkekassan jäsenyyttä uudelleen hakevan henkilön on tehtävä hakemus kirjallisesti ja hakemukseen on liitettävä Eläkekassan hallituksen vaatima terveysselitys.

10 § Uudelleen liittyvän jäsenen oikeudet ja velvollisuudet alkavat hyväksymispäivää seuraavan kuukauden alusta.

JÄSENMAKSU

11 § Jäsen suorittaa kuukausittain jäsenmaksuna Eläkekassan edustajiston määräämän prosentimäärän, kuitenkin vähintään yhden prosentin ja enintään kolme prosenttia osakkaalta saamastaan ennakonpidätyksen alaisesta rahapalkasta ja luontoisedun raha-arvosta sekä vakuutusmaksusta. Jäsenmaksua ei peritä henkilöltä, joka on täyttänyt 53 vuotta.

12 § Osakas perii jäsenen jäsenmaksun hänen palkastaan palkanmaksun yhteydessä. Jäsen itse huolehtii siitä, että vakuutusmaksusta tulee maksettua jäsenmaksu.

Jäsenmaksua ei peritä siltä ajalta, jolta jäsen saa Eläkekassasta eläkettä ja työsuhde osakkaaseen ei jatku.

JÄSENYYSKUUKAUDET

13 § Eläkeoikeus ja eläkkeen suuruus määräytyvät jäsenyyskuukausien mukaan. Eroamisen tai eläketapahtuman johdosta vajaaksi jäävä kuukausi lasketaan täytenä.

Edellä ensimmäisessä momentissa tarkoitetuiksi jäsenyyskuukausiksi luetaan myös se aika, jonka jäsen osakkaan palveluksessa ollessaan on ollut:

1. reserviläisenä tai varareserviläisenä puolustusvoimien palvelukseen kutsuttuna;
2. sairauden tai ruumiinvamman takia estyneenä työtään suorittamasta tai on ollut TyEL 25 §:n ja 26 §:n mukaisessa kuntoutuksessa,
3. estyneenä työtään suorittamasta sairausvakuutuslain mukaisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahakauden ajan sekä työsopimuslain 4. luvun 3 §:n mukaisen hoitovapaan ajan,
4. vapautettuna työstään osakkaan suostumuksella ulkomaan työn tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi
5. osakkaan hyväksymällä virkavapaalla tai vuorotteluvapaalain mukaisella vuorotteluvapaalla tai opintovapaalain mukaisella opintovapaalla
6. 31.12.2016 voimassa olleiden sääntöjen 18 §:n mukaisella osa-aikaeläkkeellä tai näiden sääntöjen 21 §:n 1 momentin mukaisella alennetulla työkyvyttömyyseläkkeellä, jonka rinnalla on ollut osa-aikatyö.

ELÄKEPALKKA

14 § Eläkepalkka määräytyy 31.12.2004 voimassa olleiden TEL:n eläkepalkan määräytymisperusteiden mukaisesti. Ulkomaan komennuksen aikainen vakuutuspalkka otetaan mukaan eläkepalkkaa laskettaessa. Jos toimintapiiriin kuuluva henkilö on ollut useammassa kuin yhdessä työsuhteessa työnantajaan, eläkepalkkana käytetään viimeisen työsuhteen edellä tarkoitettulla tavalla laskettua TEL:n mukaista eläkepalkkaa. Jos toimintapiiriin kuuluvalla henkilöllä on ollut peräkkäisiä työsuhteita työnantajaan, eläkepalkka määräytyy viimeisen työsuhteen perusteella.

Eläkepalkka ja sen perusteena olevat vuosiansiot tarkistetaan 31.12.2004 saakka TEL:n mainittuna päivänä voimassa olleen 9 § 2 momentin mukaisesti ja sen jälkeiseltä ajalta TyEL 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

VANHUUSELÄKE

15 § Oikeus saada vanhuuseläkettä on 65 vuotta täyttäneellä jäsenellä hänen työsuhteensa osakkaaseen päätyttyä. Jäsenellä on oikeus vanhuuseläkkeeseen myös silloin, kun hän on täyttänyt oheisessa taulukossa mainitun iän ja hänellä on jäsenyyskuukausia taulukon mukaisesti tätä ikää vastaava määrä. Mikäli jäsen on liittynyt jäseneksi viimeistään 1.1.1975, hänellä on kuitenkin aina oikeus saada vanhuuseläke 62 vuotta täyteen.

Vanhuuseläke on täysi, mikäli jäsenen työsuhde on kestänyt alla olevan taulukon mukaiseen eläkeikään saakka ja jäsenyyskuukausia on vähintään 360. Jos jäsenyyskuukausia on vähemmän kuin 360 henkilön täyttäessä 65 vuotta, eläkkeen suuruus on jäsenyyskuukausien osoittama 360-osa täydestä määrästä.

Vanhuuseläkeikä	Tarvittavat jäsenkuukaudet kpl	Vanhuuseläkeikä	Tarvittavat jäsenkuukaudet kpl	Vanhuuseläkeikä	Tarvittavat jäsenkuukaudet kpl
60 v	480	62 v	432	64 v	384
1 kk	478	1 kk	430	1 kk	382
2 kk	476	2 kk	428	2 kk	380
3 kk	474	3 kk	426	3 kk	378
4 kk	472	4 kk	424	4 kk	376
5 kk	470	5 kk	422	5 kk	374
6 kk	468	6 kk	420	6 kk	372
7 kk	466	7 kk	418	7 kk	370
8 kk	464	8 kk	416	8 kk	368
9 kk	462	9 kk	414	9 kk	366
10 kk	460	10 kk	412	10 kk	364
11 kk	458	11 kk	410	11 kk	362
61 v	456	63 v	408	65 v	360
1 kk	454	1 kk	406		
2 kk	452	2 kk	404		
3 kk	450	3 kk	402		
4 kk	448	4 kk	400	-	
5 kk	446	5 kk	398		
6 kk	444	6 kk	396		
7 kk	442	7 kk	394		
8 kk	440	8 kk	392		
9 kk	438	9 kk	390		
10 kk	436	10 kk	388		
11 kk	434	11 kk	386		

Vanhuuseläkettä maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona jäsen on tullut oikeuteksi eläkkeen saamiseen. Eläkettä voidaan maksaa takautuvasti siten kuin lisäeläkkeiden takautuvasta maksamisesta laissa säädetään.

- 16 §** Täysi vanhuuseläke on 66 prosenttia jäsenen 14 §:n mukaan määrätystä eläkepalkasta. Vanhuuseläkettä ei koroteta sen perusteella, että eläke on alkanut myöhemmästä ajankohdasta kuin sen kuukauden alusta, joka seuraa eläkeiän täyttämistä.

OSAVANHUUSELÄKE

- 17 §** Jäsenellä on oikeus saada osavanhuuseläkettä, mikäli hän on täyttänyt 55 vuotta ja työsuhde osakkaaseen on päättynyt.

Osavanhuuseläkettä maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona jäsen on tullut oikeuteksi eläkkeen saamiseen, kuitenkin aikaisintaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista.

Osavanhuuseläkkeen määrä prosentteina 15 §:n ja 16 §:n mukaisesti määritellystä vanhuuseläkkeen määrästä saadaan kaavasta:

$$100 \times (t - n) / (t + n)$$

missä

t = kertyneet jäsenyysskuukaudet

n = aika kuukausina, jonka jäsenyyden vielä olisi pitänyt jatkua yhdenjaksoisesti ennen 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeoikeuden alkamista.

- 18 §** Poistettu

VARHAISELÄKE

- 19 §** 55 vuotta täyttäneellä jäsenellä, jolle on kertynyt vähintään 300 jäsenyysskuukautta ja jonka työsuhde osakkaaseen on päätymässä taloudellisista ja tuotannollisista syistä, on oikeus varhaiseläkkeeseen. Eläkepäättöstä tehtäessä on oltava käytettävissä osakkaan lausunto työn loppumisesta.

Varhaiseläkettä maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona jäsen on tullut oikeuteksi eläkkeen saamiseen, kuitenkin aikaisintaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista.

- 20 §** Mikäli jäsenyysskuukausia on varhaiseläkkeelle jääntiajankohtaan mennessä kattunut vähintään 360 kappaletta, varhaiseläke on täysi eli 66 % sääntöjen 14 §:n mukaan määräytyvästä eläkepalkasta. Mikäli jäsenyysskuukausia on kertynyt vähemmän kuin 360, eläkeprosentti on jäsenyysskuukausien osoittama 360-osa 66 %:sta. Tämä eläkkeen laskentasääntö koskee niitä jäseniä, joiden jäsenyys on alkanut 1.1.1975 tai sitä ennen.

Mikäli jäsenyys on alkanut 1.1.1975 jälkeen ja jäsen on täyttänyt 60 vuotta eläkkeelle jääntiajankohtaan mennessä, tämän pykälän 1 momentin mukaisesta eläkeprosentista vähennetään $1/12 \times 0,7$ %-yksikköä jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, joka on eläkkeen alkamiskuukauden alun ja jäsenen 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän välissä.

Mikäli jäsenyys on alkanut 1.1.1975 jälkeen ja jäsen ei ole täyttänyt 60 vuotta eläkkeelle jäädessään, tämän pykälän 1 momentin mukaisesta eläkeprosentista vähennetään $1/12 \times 0,3$ %-yksikköä jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, joka on eläkkeen alkamisen ja sen kuukauden lopun välissä, jona kuukautena jäsen täyttää 60 vuotta. Lisäksi eläkeprosentista vähennetään $1/12 \times 0,7$ %-yksikköä jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, joka

on jäsenen 60-vuotispäivää seuraavan kuukauden alusta jäsenen 15 §:n mukaiseen vanhuuseläkeikään.

Tämän pykälän mukainen varhaiseläke myönnetään siihen saakka, kun henkilö täyttää omaan jäsenyyteensä perustuvan vanhuuseläkeikänsä, mikäli se on alle henkilön TyEL 11 §:ssä säädetyn alimman vanhuuseläkeiän. Tällöin varhaiseläke muutetaan 32 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi ja näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen tehdään henkilön TyEL 11 §:ssä säädettyssä alimmassa vanhuuseläkeiässä kaikkien niiden 29 §:ssä lueteltujen etuuksien kanssa, joita henkilö saa tai joita henkilöllä olisi ikänsä puolesta oikeus saada. Mikäli vanhuuseläkeikä on sama tai korkeampi kuin henkilön TyEL 11 §:n mukainen alin vanhuuseläkeikä, varhaiseläke myönnetään sen kuukauden loppuun saakka, jolloin henkilö täyttää edellä mainitun TyEL:n mukaisen eläkeiän. Tällöin näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen tehdään henkilön TyEL 11 §:ssä säädettyssä alimmassa vanhuuseläkeiässä kaikkien niiden 29 §:ssä lueteltujen etuuksien kanssa, joita henkilö saa tai joita henkilöllä olisi ikänsä puolesta oikeus saada. Näin rajoitettua varhaiseläkettä jatketaan siihen saakka, että henkilön vanhuuseläkeikä täyttyy ja tällöin varhaiseläke muutetaan 32 § 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi.

Mikäli varhaiseläke on alkanut 1.1.2017 tai sitä ennen, ja henkilön omaan jäsenyyteen perustuva vanhuuseläkeikä on alle 63 vuotta, varhaiseläke muutetaan 32 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi näiden sääntöjen mukaisessa vanhuuseläkeiässä. Tällöin näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen tehdään 63 vuoden iässä, jolloin henkilöllä on oikeus saada TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n perusteella myönnetty varhaiseläke. Mikäli varhaiseläke on alkanut 1.1.2017 tai sitä ennen ja henkilön omaan jäsenyyteen perustuva vanhuuseläkeikä on sama tai korkeampi kuin 63 vuotta, tehdään näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen 63 vuoden iässä kaikkien niiden 29 §:ssä lueteltujen etuuksien kanssa, joita henkilö saa tai joita henkilöllä olisi ikänsä puolesta oikeus saada. Näin rajoitettua varhaiseläkettä jatketaan siihen saakka, kun henkilön vanhuuseläkeikä täyttyy ja tällöin varhaiseläke muutetaan 32 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi.

Mikäli henkilölle tulee oikeus saada jotain näiden sääntöjen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua etuutta ennen kuin hän on täyttänyt TyEL 11 §:ssä säädetyn alimman vanhuuseläkeiän, tehdään hänen maksettavaan eläke-etuuteen 29 §:n mukainen rajoittaminen

Varhaiseläkkeensaaja on velvollinen ilmoittamaan Keskon Eläkekassalle sellaisista muutoksistaan terveydentilassaan, jotka saattaisivat oikeuttaa TyEL:n 35 §:n mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Myönnettäessä Eläkekassan eläke myöhemmin uuden eläketapahtuman johdosta varhaiseläkkeellä oloaika otetaan huomioon jäsenyysskuukausia laskettaessa. Tämän pykälän 2 ja 3 momenteissa määritellyt eläkeprosentin alenemat kuitenkin jäävät voimaan myös uuden eläkkeen tasoa määriteltäessä.

TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKE

21 §

Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on jäsenellä, jolla on oikeus saada TyEL:n 35 §:n mukaan myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä tai TyEL:n 44 §:n perusteella kuntoutustukena myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä tai TyEL:n 53 a §:n perusteella myönnettyä työuraeläkettä. Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen on niin ikään henkilöllä, jolle myönnetään työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta ja joka välittömästi ennen hänelle annettua kuntoutuksen alkamista on kuulunut eläkesäätiön toimintapiiriin. Oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen ei kuitenkaan ole henkilöllä, joka on täyttänyt 15 §:ssä mainitun eläkeiän. Jos jäsenen työkyky on alentunut vähintään 30 prosenttia, mutta ei TyEL 35 §:n 1 momentissa tai TyEL 44 §:n 2 momentissa määritellyllä tavalla täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen tai kuntoutustukeen oikeuttavassa määrin eli 60 prosentilla, työkyvyttömyyseläke myönnetään alennettuna.

Jos jäsenellä on oikeus saada TyEL:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä, eläkkeen maksaminen alkaa samanaikaisesti kuin TyEL:n mukaisen eläkkeen maksaminen. Muussa tapauksessa eläkkeen maksaminen alkaa sairastumista seuraavan kuukauden alusta, aikaisintaan kuitenkin sairausajan palkan maksamisen päätyttyä. Työkyvyttömyyseläkettä ei makseta ilman pätevää syytä taannehtivasti kuutta kuukautta pidemmältä ajalta laskettuna sen hakemista seuraavan kuukauden alusta.

22 § Täysi työkyvyttömyyseläke on yhtä suuri kuin se vanhuuseläke, johon jäsenellä olisi oikeus, jos hän 14 §:n mukaisen palkan pysyessä muuttumattomana olisi yhtäjaksoisesti eläkeikään saakka ollut osakkaan palveluksessa. Mikäli jäsenyys on alkanut 1.1.1975 jälkeen, eläkeprosenttia määriteltäessä otetaan alentavana tekijänä huomioon sääntöjen 20 §:n 2 ja 3 momenttien mukaisesti lasketut %-yksikköalennemat. Kuitenkin ko. pykälän 3 momentin mukaista $1/12 \times 0,3$ %-yksikön kuukausialenmaa sovelletaan alkavaksi aikaisintaan sen kuukauden lopusta, jonka aikana jäsen täyttää 50 vuotta, vaikka työkyvyttömyys alkaisikin ennen tätä.

Alennettu työkyvyttömyyseläke on puolet edellä 1 momentissa määritellystä täydestä eläkkeestä.

Jos alennetun työkyvyttömyyseläkkeensaaja on täyttänyt 55 vuotta ja hänelle on kertynyt jäsenyyskuukausia vähintään 360 eläkkeen myöntämishetkellä, voidaan eläke kuitenkin myöntää kaksinkertaisena.

Mikäli henkilöllä on maksussa alennettu työkyvyttömyyseläke kaksinkertaisena, hän on velvollinen ilmoittamaan Keskon Eläkekassalle sellaisista muutoksista terveydentilassaan, jotka saattaisivat oikeuttaa TyEL:n 35 §:n mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen tai TyEL:n 44 §:n mukaiseen kuntoutustukeen.

PERHE-ELÄKE

23 § Perhe-eläkkeeseen on oikeus jäsenen tai eläkkeensaajan jäsenen kuoltua sellaisella leskellä tai lapsilla, joilla on oikeus TyEL:n 54 §:n mukaiseen perhe-eläkkeeseen sen saman työsuhteen perusteella kuin mihin jäsenyys on perustunut. TyEL 57 §:n määritellyllä edunjättäjän entisellä puolisollla ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen. Perhe-eläkeoikeutta ei ole TyEL 54 §:n 4 momentin tilanteessa.

Eläkekassan sääntöjen 28 a §:n mukainen vapaakirja tai siihen perustuva eläke oikeuttaa perhe-eläkkeeseen. Eläkekassan sääntöjen 27 §:n 3 momentin mukaiseen vapaakirjaan perustuva eläke tai eläkeoikeus ei oikeuta perhe-eläkkeeseen.

23 a § Sen estämättä, mitä TyEL 56 §:ssä säädetään, maksetaan lapseneläkkeeseen oikeutetulle lapselle lapseneläkettä kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan.

Perhe-eläkettä maksetaan enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona edunsaaja kuolee.

23 b § Mikäli alle 50-vuotias leski solmii uuden avioliiton, oikeus leskeneläkkeen saamiseen lakkaa avioliiton solmimista seuraavan kuukauden alusta. Leskelle maksetaan tällöin kertasuorituksen määrä, joka on yhtä suuri kuin hänen leskeneläkkeensä määrä olisi ollut kolmen vuoden ajalta. Kertasuorituksen perusteena käytetään viimeksi maksettua 24 c §:n mukaisesti määriteltä kuukausieläkettä.

23 c § Mikäli 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu edunjättäjä 65 vuotta täytettyään on solminut avioliiton ja kuolee avioliiton viiden ensimmäisen vuoden aikana, ei hänen leskelleen makseta leskeneläkettä. Mikäli mainittu viiden vuoden avioliiton kestoedellytys täyttyy, edellytyksenä leskeneläkkeen saannille on lisäksi kuitenkin se, että avioliitto on solmittu ennen 1.7.1990.

Mikäli 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu edunjättäjä on solminut avioliiton ollessaan työkyvyttömyyseläkkeellä täyden työkyvyttömyyden perusteella tai hän on avioliiton solmimishetkestä

kuolemaansa saakka ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömyyden vaikka eläkettä ei ole vielä maksettukaan, leskellä ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen tämän pykälän perusteella.

24 § Perhe-eläkkeen suuruus määräytyy jäsenen kuolinhetkellä näiden sääntöjen 22 §:n 1 momentin mukaisesti määritellyn täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella.

Jos edunjättäjä sai kuolinhetkellä vanhuus-, osavanhuus-, tai työkyvyttömyyseläkettä, perhe-eläke määräytyy edunjättäjän eläkkeen perusteella. Mikäli edunjättäjä sai 21 §:n mukaista alennettua työkyvyttömyyseläkettä 22 §:n 2 momentin mukaisesti puolena täydestä, perhe-eläke määräytyy näiden sääntöjen 22 §:n 1 momentin mukaisesti määritellyn täyden työkyvyttömyyseläkkeen mukaisesti. Mikäli edunjättäjä sai 31.12.2016 voimassa olleiden sääntöjen 18 §:n mukaista osa-aikaeläkettä, perhe-eläke määräytyy sääntöjen 22 §:n 1 momentin mukaisesti täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä, jota edunjättäjä olisi saanut kuolinhetkellään.

Mikäli edunjättäjä sai kuolinhetkellä varhaiseläkettä, perhe-eläke määräytyy tämän varhaiseläkkeen mukaisesti kuitenkin ottaen huomioon sääntöjen 20 §:n 7 momentissa määritellyllä tavalla varhaiseläkkeellä oloaikana mahdollisesti täydentyneet jäsenyyskuukaudet kuolinkuukauden loppuun saakka.

24 a § Leskeneläke määräytyy 24 §:ssä määritellystä edunjättäjän eläkkeestä seuraavilla jako-osuuksilla. Jako-osuus on 6/12 edunjättäjän eläkkeestä jos edunsaajina on leski yksin tai leski ja yksi lapsi;

- 5/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta;
- 3/12 edunjättäjän eläkkeestä jos edunsaajina on leski ja kolme lasta; sekä
- 2/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia.

24 b § Lapseneläkkeiden yhteismäärä määräytyy 24 §:ssä määritellystä edunjättäjän eläkkeestä seuraavilla jako-osuuksilla. Jako-osuus on

- 4/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on yksi;
- 7/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on kaksi;
- 9/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on kolme; sekä
- 10/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on neljä tai useampia.

24 c § Perhe-eläke saadaan vähentämällä samaan työsuhteeseen perustuvasta, 24 a §:n ja 24 b §:n mukaisilla jako-osuuksilla lasketusta yhteiseuromäärästä TyEL 85 §:n 1 momentin ja TyEL 86 §:n mukaisesti määritellyt ja TyEL 92 §:n, 93 §:n ja 94 §:n mukaisesti vähennetyt, mutta ilman TyEL 88 §:n ja 89 §:n mukaista vähentämistä (eläkevähennys) lasketut euromäärät.

Jos saman edunjättäjän kuoleman johdosta edunsaajille myönnetään 29 §:n 2 momentin listassa mainittua muuta jatkuvaa korvausta vastaavaa perhe-eläkettä tai sitten perhe-eläkettä muiden työsuhteiden perusteella, kuin mitä tarkoitetaan jäsenyyteen oikeuttavalla työsuhteella edellä pykälissä 24 a § ja 24 b §, suoritetaan näiden etuuksien vähentäminen 3 momentin mukaisesti.

Jos sääntöjen pykälissä 24 a § ja 24 b § määriteltyjen sekä TyEL 85 §:n 1 momentin ja TyEL 86 §:n määriteltyjen samaan työsuhteeseen perustuvien lesken ja lasteneläkkeiden yhteismäärä lisätynä 29 §:n 2 momentin mukaisilla etuuksilla, kansaneläkelain mukaisella leskeneläkkeen ja lapseneläkkeen määrällä ylittää alla olevat rajat, vähennetään rajan ylittävä osa maksettavasta leskeneläkkeestä ja lasteneläkkeistä näiden keskinäisten euromäärien suhteessa. Rajat ovat prosentteja edunjättäjän sen työsuhteen eläkepalkasta, johon jäsenyys perustuu.

Edunsaajat	Raja
– ainoastaan leski	33 %
– ainoastaan yksi lapsi	22 %
– ainoastaan kaksi lasta	38,5 %
– ainoastaan kolme lasta	49,5 %
– ainoastaan neljä tai useampi lapsi	55 %
– leski ja yksi lapsi	55 %
– leski ja kaksi tai useampi lapsi	66 %

Rajoitettaessa tämän pykälän 2 ja 3 momenteissa tarkoitettua perhe-eläkettä 29 §:n 2 momentissa tarkoitettut muut perhe-eläkkeet otetaan huomioon ilman ko. lain mahdollisesti säätelevää TyEL 88 ja 89 §:n mukaista vähentämistä (eläkevähennys).

Rajoitettaessa tämän pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentin mukaista perhe-eläkettä, vähentävänä tekijänä maksettavassa eläkkeessä otetaan huomioon myös entiselle puolisolle mahdollisesti TyEL 85 §:n 2 momentin mukaisesti maksettavat leskeneläkkeet.

Lapseneläkkeiden yhteismäärä jaetaan tasan edunsaajina olevien lasten kesken.

HAUTAUSAVUSTUS

25 § Hautausavustuksena Eläkekassa maksaa toimintapiiriin kuuluvan jäsenen kuoltua 3 778,29 €.

Muuta eläkettä kuin perhe-eläkettä saavan henkilön kuollessa hautausavustuksen suuruus on 1 889,15 €. Hautausavustusta ei makseta sellaisen henkilön kuollessa jolla on 28 §:n tai 28 a §:n mukainen vapaakirja tai siihen perustuva eläke.

Tässä pykälässä esitetyt euromäärät ovat vuoden 2004 tason mukaiset. Hautausavustusta korotetaan vuosittain TyEL 96 §:ssä määritellyn palkkakertoimen mukaisesti, ensimmäisen kerran 1.1.2005.

JÄSENEEN EROAMINEN JA EROTTAMINEN

26 § Jäsen eroaa Eläkekassasta:

a)
kun hän eroaa sen toimintapiiristä, taikka hän muutoin lakkaa kuulumasta Eläkekassan toimintapiiriin kuitenkin siten, että jäsenyys lakkaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana toimintapiiristä eroaminen tapahtui. Siinä tapauksessa, että Eläkekassan jäsenyys lakkaa työsuhteen päättymisen johdosta, on eroamisen edellytyksenä, ettei jäsen työsuhteen päättyessä ole eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön. Mikäli jäsen tuolloin on oikeutettu työkyvyttömyyseläkkeeseen, lakkaa hänen jäsenyytensä työkyvyn palaututtua siinä määrin, ettei hänelle työkyvyttömyyden perusteella enää voida eläkettä myöntää tai

b)
kun hänelle on myönnetty Eläkekassasta eläke. Kuitenkin, mikäli on kyse TyEL 35 §:n 1 momentin mukaisesta osatyökyvyttömyyseläkkeestä, tai saman lain 31.12.2016 voimassa olleen 16 §:n mukaisesta osa-aika-eläkkeestä, tai alennetusta työkyvyttömyyseläkkeestä maksettuna puolikkaan suuruisena täydestä ja työsuhte näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentin mukaisesti määriteltyn osakkaaseen edelleen jatkuu, niin jäsenyys ja jäsenmaksujen perintä sen hetken palkan mukaisesta palkasta jatkuu.

Jäsenellä on oikeus erota Eläkekassasta, mikäli hän on täysin työkykyinen. Eroa on haettava kirjallisesti. Hakemukseen tulee sisältyä terveydentilaa koskeva lääkärinlausunto. Jäsenyys päättyy kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun eroamista koskeva hallituksen päätös on tehty. Hallitus voi erottaa jäsenen, joka vilpillisesti tai huolimattomuudesta on ilmoittanut

väärin tai jättänyt ilmoittamatta jonkin seikan, jolla on merkitystä ratkottaessa jäsenyyden, maksun määräämisen tai eläkkeensaantioikeuden edellytyksiä.

Erottamista koskeva päätös, jotta se olisi pätevä, on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun erottamisperusteena olevan seikan on katsottava tulleen hallituksen tietoon.

Eläkekassan vastuu eronneen jäsenen osalta päättyy eroamiskuukauden viimeisenä päivänä.

ERONNEEN JÄSENEEN OIKEUDET

27 § Eronneella jäsenellä tarkoitetaan henkilöä, jonka jäsenyys on päätynyt ennen eläkeoikeuden alkamista.

Eläkekassasta eronneelle jäsenelle voidaan maksaa takaisin hänen suorittamansa jäsenmaksut sekä niille vuotuista korkoa täysiltä kalenterikuukausilta Eläkekassan laskuperusteiden mukaisesti.

Eläkekassasta eronnut jäsen voi säilyttää eläkeoikeuksistaan osan ottamalla 28 §:n mukaisen vapaakirjan, joka sisältää oikeuden vanhuuseläkkeeseen 65 vuoden iässä ja oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen, kun hän on tullut TyEL 35 §:n mukaisesti työkyvyttömäksi täyteen eläkkeeseen oikeuttavassa määrin.

VAPAAKIRJAN EHDOT JA PERUSTEET

28 § Vapaakirjaeläkkeen vakuutettu määrä vapaakirjan muodostumisvuonna lasketaan kaavasta

$$t \times e / (t + n)$$

missä:

t = kertyneet jäsenyytkuukaudet

n = aika kuukausina, jonka jäsenyyden vielä olisi pitänyt jatkua yhdenjaksoisesti ennen vanhuuseläkeoikeuden alkamista

e = eläkkeen määrä laskettuna kuten työkyvyttömyyseläke soveltaen 15 §:n, 16 §:n ja 29 §:n säädöksiä, jolloin huomioon otetaan jo muut muodostuneet vapaakirjat

Vapaakirjaeläkkeen määrää muutetaan sen muodostumisen jälkeen vuosittain TyEL 96 §:ssä määritellyllä palkkakertoimella. Vapaakirjan mukaista eläkettä laskettaessa vähennetään TyEL-eläke sellaisenaan ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimen alennusta eli elinaikakertoimen alennusta ei kompensoida vapaakirjaeläkkeessä.

Vapaakirjan nojalla myönnettyä eläkettä korotetaan sen alkamisen jälkeen kuten muitakin eläkkeitä.

Vapaakirjan asemesta on eronnut jäsen oikeutettu saamaan takaisin suorittamansa jäsenmaksut korkoineen 27 §:n 2 momentin mukaisesti.

Vapaakirjaeläkkeen on vastattava vähintään sitä määrää, joka jäsenelle erotessa olisi voitu palauttaa rahana. Sanottu vastaavuus todetaan vapaakirjan muodostumisen hetkellä vahvistettuja laskuperusteita käyttäen.

Jos henkilö, jolla on vapaakirja, tulee uudelleen Eläkekassan toimintapiiriin, on hän oikeutettu, mikäli hän täyttää näiden sääntöjen 9 §:n mukaisen terveyshdon, vuoden sisällä toimintapiiriin tulostaan liittymään jäseneksi, ei kuitenkaan, jos vanhuuseläkkeen alkamiseen on jäljellä vähemmän kuin viisi vuotta.

Jos vapaakirjan saanut henkilö on liittynyt uudelleen jäseneksi, hänen on luovutettava vapaakirjansa Eläkekassalle. Hänen eläkeoikeutensa määräytyy näiden sääntöjen muiden pykälien mukaisesti kuitenkin niin, että vapaakirjaa muodostettaessa huomioon otetut jäsenyyskuukaudet luetaan jäsenen jäsenyyskuukausiksi.

Mikäli 27 §:n 2 momentissa mainittu henkilö palaa Eläkekassan toimintapiiriin uudelleen ennen kuin yksi vuosi on kulunut jäsenyyden päättymisestä ja näiden sääntöjen 9 §:n mukainen terveysto toteutuu, hän on oikeutettu, suorittamalla 27 §:n 2 momentissa mainitun määrän korkoineen Eläkekassalle takaisin, lukemaan hyväkseen sen määrän jäsenyyskuukausia, joita hänelle oli aiemmasta jäsenyydestä kertynyt. Siltä jäsenyysajalta, jolta jäsenmaksut on palautettu, ei henkilöllä myöhemmin ole oikeutta eläke-etuihin.

28 a §

Jos toimintapiiriin kuuluvan jäsenen työsuhde osakkaaseen päättyy yritysjärjestelyjen, liiketoiminnan muutosten tai muiden näihin rinnastettavien syiden vuoksi ennen eläkkeeseen oikeutavaa tapahtumaa ja jäsenen työnantajana toimiva osakas sitä puoltaa, jäsen ja hänen edunsaajansa säilyttävät oikeuden 15 §:n mukaiseen vanhuuseläkkeeseen mainitussa sääntökohdassa tarkoitettussa eläkeiässä, 21 §:n mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen täyden työkyvyttömyyden perusteella ja 23 §:n mukaiseen perhe-eläkkeeseen saamalla vapaakirjan, jonka eläkemäärä lasketaan 2 – 5 momentin mukaisesti. Vapaakirjan mukaista eläkettä laskettaessa vähennetään TyEL eläke sellaisenaan ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimen alennusta, eli elinaikakertoimen alennusta ei kompensoida vapaakirjaeläkkeessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun vanhuuseläkkeen määrää laskettaessa määrätään ensin se vanhuuseläke, jonka jäsen 15 §:n mukaiseen eläkeikään asti palveltuaan olisi saanut. Eläkettä määrättäessä käytetään eroamishetkeä vastaavaa 14 §:n mukaista eläkepalkkaa. Näin saatu eläke rajoitetaan 29 §:n mukaisesti. Rajoitettavat eläkkeet otetaan huomioon sen määräisinä kuin ne olisivat karttuneet 15 §:n mukaiseen eläkeikään mennessä. Näin rajoitettu eläke kerrotaan jäsenen eläkkeeseen oikeuttavien jäsenyyskuukausien ja 15 §:n mukaiseen eläkeikään asti laskettujen kuukausien suhteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun työkyvyttömyyseläkkeen määrä lasketaan siten kuin jäsen olisi tullut työkyvyttömäksi eroamishetkellä. Eläkettä määrättäessä käytetään eroamishetkeä vastaavaa 14 §:n mukaista eläkepalkkaa. Näin saatu eläke rajoitetaan 29 §:n mukaisesti. Rajoitettavat eläkkeet otetaan huomioon sen määräisinä kuin ne olisivat henkilön tullessa työkyvyttömäksi eroamishetkellä. Näin rajoitettu eläke kerrotaan jäsenen eläkkeeseen eroamishetkeen mennessä kertyneiden jäsenyyskuukausien ja 15 §:n mukaiseen eläkeikään asti laskettujen kuukausien suhteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun perhe-eläkkeen määrä leskelle ja vähintään kahdelle lapselle on työkyvyttömyyseläkevapaakirjan suuruinen. Eläke jakaantuu edunsaajien kesken 24 a - 24 c §:issä määrätyllä tavalla.

Muilta osin tämän pykälän tarkoittamaan vapaakirjaan ja eläkkeiden ja etuuksien yhteensovittukseen noudatetaan soveltuvin osin näiden sääntöjen määräyksiä.

RAJOITTAMINEN

29 §

Vanhuus-, osavanhuus-, varhais- tai työkyvyttömyyseläkkeestä vähennetään lakisääteisestä työeläkkeestä suoritettava samaan työsuhteeseen perustuva eläke. Eläkkeet otetaan huomioon ilman TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukaista ja TyEL:n 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä.

Jos vanhuus-, osavanhuus-, varhais- tai työkyvyttömyyseläkkeensaaja saa, tai hänellä olisi ikänsä puolesta oikeus saada

- TyEL 3 §:n tarkoitettua eläkettä;
- muuta omaan työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä tai korvausta;
- eläkettä, joka on karttunut lain ”valtion varoista suoritettavasta eläkkeen karttumisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta” mukaisesti;
- työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaista päivärahaa, tapaturmaeläkettä ja kuntoutusrahaa;
- liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta;
- liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta;
- potilasvahinkolain (585/1986) perusteella myönnettyä, omaan vammaan perustuvaa ansionmenetykskorvausta ja eläkettä;
- raideliikennevastuulain (113/1999) mukaan korvattavaan vahinkotapahtumaan perustuvaa korvausta siltä osin kuin korvaus maksetaan henkilölle itselleen tai hänen sijaansa tulleele taholle tai
- sotilasvammalain nojalla myönnettyä elinkorkoa ja

jos kaikkien näiden eläkkeiden ja korvausten yhteismäärä on suurempi kuin 66 prosenttia 14 §:n mukaisesta eläkepalkasta, niin ylittävä osa vähennetään eläkkeestä. Alennettua työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä rajana on 66 %:n sijasta 33 %, ellei sääntöjen 22 §:n 3 momentista muuta johdu.

Eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon ilman TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukaista ja TyEL:n 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä.

Eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon siitä ajankohdasta lähtien, kun henkilö saa, tai hänellä olisi ikänsä puolesta oikeus saada mainittuja etuuksia ja viimeistään 63 vuoden iän täyttämistä lukien. Mikäli näiden sääntöjen 15 §:n mukainen vanhuuseläkeikä on korkeampi kuin 63 vuotta, eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon viimeistään kun lisäeläketurvan mukainen eläke alkaa. Edellä tässä momentissa sanotusta poiketen rajoitettaessa näiden sääntöjen 19 §:n mukaista varhaiseläkettä eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon näiden sääntöjen 20 §:n mukaisesti.

Mikäli henkilön lakisääteiseen eläkkeeseen tehdään TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukainen varhennusvähennys ja hänen vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, rajoitushetki siirtyy 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta yhtä monta kuukautta kuin henkilö on lykännyt eläkkeelle jäämistä 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua myöhemmäksi. Lisäeläke rajoitetaan kuitenkin viimeistään TyEL:n 11 §:n mukaisessa alimmassa lakisääteisessä vanhuuseläkeiässä. Mikäli henkilön näiden sääntöjen 15 §:n mukainen vanhuuseläkeikä on korkeampi kuin 63 vuotta, lisäeläke rajoitetaan lisäeläkkeen alkaessa.

Jos henkilö siirtyy eläkkeelle myöhemmin kuin 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, 1.1.2017 jälkeiseltä ajalta eläkeiän täyttämiskuukauden jälkeen karttunutta lakisääteistä eläkettä ei oteta huomioon tämän pykälän 1 ja 2 momentin mukaisessa rajoittamisessa. Kuitenkin 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämiskuukauden jälkeen karttuneesta lakisääteisestä eläkkeestä otetaan huomioon tämän pykälän 2 momentin mukaista rajoitusta tehtäessä se osa, joka ylittää 2 momentin mukaisen lakisääteiseen eläkkeeseen tehdyn TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukaisen varhennusvähennyksen suuruuden.

Kuitenkin maksettavan vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvon eläkkeen myöntämishetkellä, laskettuna sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan, tulee olla vähintään yhtä suuri kuin 27 §:n nojalla laskettu takaisin maksettava määrä.

- 30 §** Eläkkeiden rajoittaminen suoritetaan uudelleen, jos eläkkeensaajalle tulee oikeus saada jokin näiden sääntöjen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkettä tai tällaisen jo maksussa olevan eläkkeen muuttuessa, ei kuitenkaan silloin, kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi eläkkeen määrään vaikuttavien perusteiden sen johdosta muuttumatta.

Eläkekassasta suoritettavan eläkkeen määrää ei myöskään vähennetä, kun jonkin 29 §:n 2 momentissa mainitun etuuden määrää palkkatason muutosten tai siihen verrattavan muun syyn johdosta korotetaan.

INDEKSI

- 31 §** Maksussa olevien eläkkeiden määriä muutetaan TyEL:n työeläkeindeksin TyEL 98 §:n mukaisesti. Sääntöjen 21 §:n sekä pykälien 28 § ja 28 a § mukaisiin työkyvyttömyyseläkkeisiin sekä pykälän 23 § mukaiseen perhe-eläkkeeseen sovelletaan TyEL 81 §:n ja 84 §:n mukaista kertakorotusta.

TyEL:n palkkakerrointa (TyEL 96 §) käytetään 14 §:n 1 momentin mukaista eläkepalkkaa laskettaessa, 25 §:n mukaisten hautausavustusten määrien muutoksiin, 28 §:n ja 28 a §:n mukaisiin vapaakirjoihin sekä 32 §:n 4 momentissa määritellyyn eläkepalkan laskentaan.

MUUTOKSET

- 32 §** Työkyvyttömyys- tai täyden varhaiseläkkeensaajan täytettyä 15 §:n 2 momentissa mainitun eläkeiän tai TyEL:n vanhuuseläkeiän muutetaan hänen eläkkeensä samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi hakemusta.

Sääntöjen 22 §:n mukaisen alennetun työkyvyttömyyseläkkeen, joka on ollut maksussa puolikkaan suuruisena täydestä, muuttuessa vanhuuseläkkeeksi eläkkeen määrä ei muutu. Kuitenkin mikäli eläkkeelle jäätiajankohtaan mennessä on karttunut jäsenyyskuukausia yli 180 mutta alle 300, vanhuuseläkkeen määrä on tämä eläkkeelle jäätiajankohtaan mennessä karttuneiden jäsenyyskuukausien osoittama 360-osa täydestä eläkkeestä. Maksettavaan eläkkeeseen sovelletaan 29 §:n mukaisia rajoitussäännöksiä.

Mikäli osa-aikaeläkkeellä olevalle henkilölle myönnetään sääntöjen 15 §:n mukainen vanhuuseläke, 17 §:n mukainen osavanhuuseläke, 19 §:n mukainen varhaiseläke, 27 §:n ja 28 a §:n mukainen vapaakirja tai 21 §:n mukainen työkyvyttömyyseläke tai hänen kuolemansa jälkeen edunsaajana olevalle leskelle tai lapsille 23 §:n mukainen perhe-eläke, eläkkeen määrä lasketaan samalla tavalla kuin kyseessä oleva eläke laskettaisiin, mikäli osa-aikaeläkkeellä oleva olisi jatkanut tähän eläketapahtumaan saakka sen työajan puitteissa, mikä hänellä oli ennen osa-aikaeläkkeen alkamista. Eläkepalkkana käytetään sitä sääntöjen 31 § 2 momentin mukaisesti korjattua eläkepalkkaa, mikä oli eläkepalkkana osa-aikaeläkkeen suuruutta määriteltäessä.

Palkka osa-aikatyössä saattaa nousta enemmän kuin vastaava eläkepalkan osa sääntöjen 14 §:n mukaisesti korjattuna. Tämän vuoksi tehdään myös laskelma, jossa osa-aikatyön palkka vuosittain lasketaan yhteen sen sääntöjen 31 §:n 2 momentin mukaisesti korjatun eläkepalkan osan kanssa, joka oli laskettu eläkepalkaksi osa-aikaeläkettä määrättäessä ja joka osa vastasi hänen poisjäänyttä ansiotaan. Näin muodostuneesta palkkasarjasta muodostetaan laskentasääntöjen mukaan toinen eläkepalkka. Mikäli tämä eläkepalkka on korkeampi kuin tämän pykälän 3 momentin mukainen eläkepalkka, käytetään sitä eläkepalkkana.

- 33 §** Jos perhe-eläkkeen edunsaajien lukumäärässä tapahtuu muutoksia, perhe-eläkkeen määrä ja sen jakautuminen edunsaajien kesken tarkistetaan muutosta seuraavan maksukauden alusta hakemusta.

Leski, holhooja tai muu henkilö, jolle lapsen eläkkeet maksetaan, on velvollinen, jos joku lapsista kuolee, heti lähettämään siitä ilmoituksen Eläkekassalle.

ELÄKKEIDEN HAKEMINEN JA MAKSAMINEN

34 § Eläkettä on haettava kirjallisella hakemuksella, johon on liitettävä selvitys eläkkeen saantioikeudesta:

- osavanhuuseläkettä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun oikeus eläkkeeseen 17 §:n 1 momentin mukaan on alkanut
- varhaiseläkettä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun oikeus eläkkeeseen 19 §:n 1 momentin mukaan on alkanut
- hautausavustusta kuuden kuukauden kuluessa kuolemantapauksesta.

Työkyvyttömyyseläkettä haettaessa on esitettävä B-lääkärintlausunto, vaadittaessa erikoislääkäriltä saatu lausunto, työkyvyttömyydestä ja sen määrästä.

Pykälien 28 § ja 28 a § mukaisia vapaakirjoja haetaan kirjallisella hakemuksella.

35 § Sääntöjen mukaiset vanhuus-, osavanhuus-, osa-aika-, varhais-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet maksetaan kuukausittain etukäteen eläkkeensaajan ilmoittamalle tilille (TyEL 112 § 2 mom.).

Eläkettä maksetaan enintään sen kuukauden loppuun, jona edunsaaja kuolee tai eläkkeen saantioikeus päättyy.

Jos näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentin mukainen osakas voi järjestää varhaiseläkettä saavalle henkilölle työtä, joka vastaa hänen koulutustaan, ammattitaitoaan tai työkokemustaan, vaikuttaa tämä varhaiseläkkeen määrään ja saantioikeuteen. Eläkettä ei myönnetä tai sen suorittaminen lakkaa, jos uuden tehtävän ansio on vähintään yhtä suuri kuin se eläkepalkka, joka on ollut kyseessä olevan varhaiseläkkeen perusteena. Jos se on tätä pienempi, otetaan huomioon puolet uuden tehtävän ansiosta eläkettä vähentävänä tekijänä. Mikäli näin alennettu varhaiseläke ja uuden tehtävän ansio yhteensä ylittävät eläkepalkan, tämä ylittävä osa otetaan lisäksi huomioon eläkettä alentavana tekijänä.

Hautausavustus maksetaan kuolinpesälle.

36 § Erääntyneelle eläke-erälle suoritetaan viivästyskorotusta TyEL:n 115 §:n ja 116 §:n mukaisesti.

Jos eläkettä on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, aiheettomasti maksettu eläke on perittävä takaisin. Takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan tai osittain, jos takaisin perittävän määrä on vähäinen tai se katsotaan kohtuulliseksi tai liikaa maksettu eläke ei ole johtunut eläkkeen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Takaisinperintäpäätös on tehtävä viiden vuoden kuluessa eläkkeen maksupäivästä lukien.

Aiheettomasti maksettu eläke voidaan periä kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosa ennakonpidätyksen jälkeisestä maksettavasta eläke-erästä. (TyEL 126 § ja 127 §, VKL 92 §)

Eläkekassalla on oikeus maksaa kertasuorituksena vanhuuseläke, perhe-eläke tai täysi työkyvyttömyyseläke tai vapaakirjaan perustuva eläke TyEL:n 114 §:n mukaisesti. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö antaa asetuksella kertasuorituskeruimet.

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

37 § Eläkekassan vahvistettujen laskuperusteiden mukaan lasketusta kertamaksusta voi Eläkekassa ottaa vastuulleen toimintapiiriin kuuluneelle henkilölle suoritettavan määräsuuruisen eläkkeen.

Eläkekassa voi ottaa huolehtiakseen osakkaan myöntämän tai sopiman eläkkeen hoitamisen ehdolla, että osakkaat sitoutuvat suorittamaan Eläkekassalle tähän tarkoitukseen tarvittavat varat.

38 § Poistettu

39 § Jos jäsenenä 1.1.1975 olleen henkilön kuollessa ei kuolinpesään jää eläkkeeseen oikeutettua leskeä tai lapsia, maksetaan kuolinpesälle jäsenmaksut sekä niille vuotuista korkoa täysiltä kalenterivuosilta sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman laskuperustekorkoprosentin mukaan.

40 § Poistettu

41 § Poistettu

42 § Poistettu

43 § Poistettu

44 § Poistettu

45 § Poistettu

46 § Poistettu

KASSAN PURKAMINEN

47 § Eläkekassan asettamisesta selvitystilaan ja purkamisesta säädetään VKL:n 11 luvussa.

Jos Eläkekassalle jää varoja sen jälkeen kun se on suorittanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, palautetaan jäljelle jääneet varat osakkaille niiden vastuuelkaa vastaavien osuuksien mukaisessa suhteessa.

VASTUUELKA

48 § Eläkekassan vastuuelan muodostavat Finanssivalvonnan vahvistamien perusteiden mukaan laskettavat vakuutusmaksuvastuu sekä korvausvastuu.

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa sitoumuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä sitoumuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettynä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla.

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupillisesti laskettavaa tasoitusmäärää.

VARARAHASTO

49 § Eläkekassalla on vararahasto, jota kartutetaan VKL:ssa säädetyllä tavalla.

EDUSTAJISTO JA HALLITUS

50 § Eläkekassan hallintoelimiä ovat edustajisto ja hallitus.

EDUSTAJISTO

51 § Ylin päätösvalta Eläkekassan asioissa on edustajistolla. Edustajiston toimikausi on neljä vuotta. Edustajistoon valitaan vaalilla 10 jäsenen edustajaa sekä heidän varajäsenensä. Edustajiston kokous on pidettävä Eläkekassan kotipaikassa. Edustajiston jäseniä kutsutaan näissä säännöissä edustajiksi paitsi, milloin asian selvyys niin vaatii, jäsenen edustajiksi ja osakkaitten edustajiksi. Valittavan edustajan on oltava Eläkekassan jäsen. Jos edustaja eroaa työsuhteestaan niin, että hän ei enää ole työsuhteessa näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentissa määriteltyyn työnantajaan tai eroaa jäsenyydestä työsuhteen jatkuessa, eroaa hän samalla myös edustajan tehtävästä.

52 § Jäsenten edustajat valitaan välittömällä ja suhteellisilla vaaleilla, joissa jokaisella jäsenellä on yksi ääni. Tarkemmat määräykset vaalista annetaan erillisessä vaalijärjestyksessä, joka on sääntöjen liitteenä. Siinä on otettava huomioon seuraavaa:

1. Jäsenten edustajien vaalit toimitetaan kesäkuun 30 päivään mennessä.
2. Vaalia toimittamaan asettaa hallitus vähintään kolmijäsenisen vaalilautakunnan. Lautakunnan jäsenten, ei puheenjohtajan, tulee kuulua Eläkekassaan.
3. Vaaleissa käytetään yhden henkilön listoja.
4. Vaalikelpoinen on jokainen jäsen, jonka jäsenyys on ollut voimassa vaalilautakunnan ensimmäistä kokousta edeltävän kuukauden lopussa.
5. Kymmenen eniten ääniä saanutta tulevat valituksi edustajiston jäseniksi ja lähinnä seuraavat 10 heidän varajäsenikseen.

Edustajiston kokouksessa on kullakin jäsenen edustajalla yksi ääni. Edustajiston jäsen ei voi olla kokouksessa edustettuna asiamiehen välityksellä. Kokouksessa ei saa käyttää avustajaa.

Osakkaat edustavat kokouksessa äänimäärää, joka vastaa läsnä olevien jäsenten edustajien yhteistä äänimäärää. Osakkaiden äänioikeuden käyttäjän tulee esittää päivätty ja yksilöity valtakirja.

Osakkaiden yhteinen äänimäärä jakaantuu kokouksessa osakkaiden kesken heidän palveluksessaan edellisen vuoden lopussa olleiden Eläkekassan jäsenten lukumäärien suhteessa.

53 § Varsinainen edustajiston kokous pidetään vuosittain viimeistään huhtikuussa. (VKL 44 §).

Ylimääräinen edustajiston kokous on pidettävä, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Ylimääräinen edustajistonkokous on niin ikään pidettävä, jos jäsenet ja osakkaat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa äänioikeutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä, tai edustajiston jäsenet, joiden äänimäärä on vähintään yksi kymmenesosa kaikkien edustajien äänimäärästä tai sosiaali- ja terveysministeriö taikka Eläkekassan tilintarkastaja sitä kirjallisesti vaatii ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

54 § Varsinaisessa edustajiston kokouksessa:

1. esitetään tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus;
2. päätetään tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
3. päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
4. päätetään ylijäämän käyttämisestä tai alijäämän peittämisestä;
5. päätetään muista asioista, joihin edellisen toimintavuoden hallinto ja tilinpito antavat aihetta;
6. päätetään hallituksen puheenjohtajan ja muiden jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;
7. toimitetaan erovuoroisten hallituksen jäsenten ja heidän varajäsentensä vaali;
8. toimitetaan tilintarkastajien ja varatilintarkastajien vaali; sekä

9. vahvistetaan 11 §:ssä mainitun jäsenmaksun määrä; sekä
10. käsitellään muut kokouskutsussa mahdollisesti mainitut asiat.

55 §

Kutsu edustajiston kokoukseen on toimitettava aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään viikkoa ennen kokousta. Jos päätöksen tekeminen edustajiston kokouksessa käsiteltävässä asiassa siirretään jatkokokoukseen, on siihen toimitettava eri kutsu, jos kokous pidetään myöhemmin kuin neljän viikon kuluttua.

Kutsu ylimääräiseen edustajiston kokoukseen on toimitettava neljäntoista päivän kuluessa 53 § 3 momentissa tarkoitetun vaatimuksen esittämisestä.

Edustajiston kokouksen kokouskutsu on lähetettävä postitse, sähköpostilla tai muulla sovitulla tavalla edustajiston jäsenille ja osakkaille. Eläkekassan muut tiedonannot saatetaan tiedoksi sisäisen sähköisen tiedotuskanavan kautta.

Edustajiston kokouksen kokouskutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat. Asista, jossa ei ole noudatettu lain tai näiden sääntöjen kokouskutsua tai asiakirjan nähtäväksi asettamista koskevia säännöksiä, ei saa tehdä päätöstä ilman niiden jäsenten ja osakkaiden suostumusta, joita laiminlyönti koskee. Jos asia lain tai näiden sääntöjen mukaan on kokouksessa käsiteltävä, saa edustajistonkokous päättää siitä, vaikkei asiaa ole mainittu kokouskutsussa. Edustajistonkokous voi niin ikään aina päättää ylimääräisen edustajistonkokouksen koolle kutumisesta määrättyä asiaa käsittelemään.

Edustajiston jäsenellä ja osakkaalla on oikeus saada haluamansa asia edustajiston kokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

56 §

Mikäli edustajiston kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, on tilinpäätöstä koskevat asiakirjat tai niiden jäljennökset pidettävä vähintään viikon ajan ennen kokousta Eläkekassan toimistossa jäsenten ja osakkaiden nähtävinä. Vastaavasti on meneteltävä, mikäli edustajiston kokouksessa käsitellään sääntömuutosta. Nähtävillä olosta on ilmoitettava kokouskutsussa.

Jos edustajiston kokouksessa käsitellään Eläkekassan sääntöjen muuttamista, on muutoksen pääasiallinen sisältö mainittava kokouskutsussa.

57 §

Edustajiston kokous valitsee kokouksen puheenjohtajan osakkaiden edustajien keskuudesta.

Päätökset edustajiston kokouksessa tehdään, jollei laista tai näistä säännöistä muuta johdu, yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa ja muissa asioissa puheenjohtajan ääni.

Päätös, joka koskee Eläkekassan sääntöjen muuttamista, on pätevä vain, jos äänioikeutetut, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat sitä kannattaneet. Sama vaatimus koskee Eläkekassan selvitystilaan asettamista ja Eläkekassan purkamista muussa kuin lain edellyttämässä tapauksessa sekä sulautumista koskevan sopimuksen hyväksymistä.

Vaalit on toimitettava suljetuin lipuin, jos vähintään kymmenesosa kokouksessa edustetuista äänistä sitä vaatii.

58 §

Edustajiston kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään saapuvilla olleet äänioikeutetut, heidän äänimääränsä, tehdyt ehdotukset, toimitetut äänestykset ja äänestyksen tulos sekä kokouksen päätökset. Pöytäkirja on puheenjohtajan ja vähintään yhden kokouksessa sitä varten valitun äänioikeutetun tarkastettava ja allekirjoitettava.

Pöytäkirja on viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta pidettävä Eläkekassan toimistossa jäsenten ja osakkaiden nähtävänä.

HALLITUS**59 §**

Eläkekassan hallitukseen kuuluu neljä varsinaista jäsentä, joista kullakin on oltava henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen jäsenet valitaan edustajiston kokouksessa. Jäsenten edustajat valitsevat kaksi varsinaista hallituksen jäsentä varajäsenineen. Osakkaiden edustajat valitsevat kaksi varsinaista jäsentä varajäsenineen. Hallitukseen ei saa valita henkilöä, joka on täyttänyt 66 vuotta.

Hallituksen jäsenen toimikausi on kaksi vuotta. Vuosittain eroaa yksi kummankin ryhmän valitsemista hallituksen jäsenistä ja heidän varajäsenensä.

Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy uuden vaalin toimittavan edustajiston kokouksen päättyessä.

Jäsenten edustajien valitsemien hallituksen jäsenten on oltava Eläkekassan jäseniä. Jos jäsenten edustajien valitsema hallituksen jäsen eroaa työsuhteestaan niin, että hän ei enää ole työsuhteessa näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentissa määriteltyyn työnantajaan tai eroaa jäsenyydestä työsuhteen jatkuessa, eroaa hän samalla myös hallituksen jäsenen tehtävistä.

60 §

Hallituksella tulee olla puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain. Puheenjohtaja valitaan kassan osakkaiden valitsemien hallituksen jäsenten keskuudesta.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, jos hallituksen jäsen sitä vaatii. Kokous voidaan pitää tarvittaessa puhelimitse, sähköpostitse tai muuta soveltuvaa sähköistä tiedonvälitysmenetelmää käyttäen.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä on saapuvilla. Päätökset hallituksen kokouksissa tehdään yksikertaisella äänten enemmistöllä. Kullakin jäsenellä on yksi ääni. Äänten mennessä tasan ratkaisee muissa asioissa puheenjohtajan ääni paitsi vaaleissa arpa.

61 §

Hallitus edustaa Eläkekassaa sekä huolehtii kassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

1. ratkaista eläkettä koskevat asiat, ellei hallitus ole antanut ratkaisuoikeutta toimitusjohtajalle tai jollekin Eläkekassan toimihenkilölle;
2. päättää Eläkekassan hoidon järjestämisestä, ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja kassan toimihenkilöt sekä määrätä heidän toimenhoidonsa ehdoista ja heidän tehtävistään;
3. laatia Eläkekassan sijoitussuunnitelma ja tarvittaessa kassan vakavaraisuuteen liittyvät suunnitelmat;
4. päättää Eläkekassan varojen sijoittamisesta ja 65 §:ssä mainittujen lainojen ottamisesta;
5. huolehtia siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty;
6. kutsua koolle edustajiston kokous ja valmistella kokouksessa käsiteltävät asiat;
7. antaa Eläkekassan nimenkirjoitusoikeus 64 §:n mukaisesti;
8. tehdä toimintakertomuksessa esitys kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpiteiksi;
9. käsitellä jäsenten jäsenyyteen liittyvät asiat;
10. vahvistaa kalenterivuosittain 31 §:ssä tarkoitetut etuuskien muutokset.

62 §

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjan laatija. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

TOIMITUSJOHTAJA

- 63 §** Eläkekassan toimitusjohtajana toimii eläkekassanjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa Eläkekassan juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Eläkekassanjohtajan on huolehdittava, että kassan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Eläkekassanjohtajalla on oikeus edustaa kassaa sellaisessa asiassa, joka VKL 33 §:n mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

KASSAN NIMENKIRJOITUS

- 64 §** Eläkekassan nimen kirjoittavat hallituksen jäsen, eläkekassanjohtaja tai hallituksen valtuutettu henkilö, kaksi yhdessä.

VAROJEN SIJOITTAMINEN JA LAINANOTTO

- 65 §** Eläkekassan on sijoitettava varansa turvaavasti ja tuloa tuottavasti sekä kassan maksuvalmiutta silmällä pitäen. Eläkekassan varoja ei saa käyttää kassan toiminnalle ilmeisesti vieraaseen tarkoitukseen.

Eläkekassa saa ottaa lainaa ainoastaan VKL 7 § 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Lainojen yhteismäärä ei saa ilman Finanssivalvonnan suostumusta olla suurempi kuin Eläkekassan yhden kuukauden vastuumenot eli yhteenlaskettuna maksettavat eläkkeet, vastuuvelan lisäys kuukautta kohti.

TILINPÄÄTÖS

- 66 §** Eläkekassan tilikautena on kalenterivuosi.

Kultakin tilikaudelta on kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä laadittava Finanssivalvonnan ja sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukainen tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätös ja siihen liittyvät asiakirjat on jätettävä tilintarkastajille tarkastettavaksi vähintään kuukautta ennen varsinaista edustajiston kokousta.

TILINTARKASTUS

- 67 §** Eläkekassalla tulee olla yksi tilintarkastuslain mukaan määräytyvä tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Jos tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei valita.

Edustajisto valitsee edustajiston kokouksessa tilintarkastajan ja, jos 1 momentista ei muuta johdu, varatilintarkastajan vuodeksi kerrallaan.

- 68 §** Tilintarkastajan toimikausi on kuluva tilikausi. Toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen edustajiston kokouksen päätyttyä.

Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta kirjallinen tilintarkastuskertomus hallitukselle vähintään kahta viikkoa ennen varsinaista edustajiston kokousta.

ELÄKEKASSAN TIEDONANTOSÄÄNNÖKSET

- 69 §** Eläkekassan säännöt ja sääntömuutokset, joista käy ilmi eläkeoikeuksien laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet, ovat jäsenten nähtävillä eläkekassan internetsivuilla kohtuullisessa ajassa sääntöjen vahvistamisen jälkeen. Vapaakirjan saaneille henkilöille ja eläkkeensaajille vuoden 2012 sääntömuutosten johdosta voimaan tulleet säännöt on postitettu sääntöjen vahvistamisen jälkeen ja samalla ilmoitettu, että säännöt

ovat jatkossa saatavilla Eläkekassan toimistossa tai muussa ilmoitetussa paikassa. Mahdolliset etuuksia ja niiden hakemista koskevat sääntömuutokset toimitetaan jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille edellä mainitulla tavalla. Eläkkeensaajille tieto oleellisista sääntömuutoksista postitetaan.

Eläkekassan tilinpäätöstiedot, jotka sisältävät taseen, tuloslaskelman ja toimintakertomuksen, ovat toimintapiiriin kuuluvien nähtävillä Eläkekassan internetsivuilla. Toimintakertomukseen sisällytetään selvitys kassan kateasemasta ja sijoituspolitiikan periaatteista. Tieto siitä, että vuosittaiset tilinpäätöstiedot ovat jatkossa saatavilla Eläkekassan toimistossa tai muussa ilmoitetussa paikassa, on toimitettu vapaakirjan saaneille 1 momentissa mainitun kertapostituksen yhteydessä.

Eläkekassan etuudensaaja saa eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä eläkepäättöksessään tai sen liitteenä yksityiskohtaiset tiedot niistä etuuksista, joihin hän on oikeutettu.

70 §

Eläkekassan jäsenillä, vapaakirjan saaneilla henkilöillä ja eläkkeensaajilla on oikeus pyynnöstä saada tiedoksi Eläkekassan tilinpäätös ja vuosikertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

Eläkekassan jäsenillä ja vapaakirjan saaneilla on oikeus pyynnöstä saada tiedot eläke-etuuksien tavoitetasosta ja etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä. Tietopyyntö tulee osoittaa eläkekassan toimistoon tai muuhun kassan ilmoittamaan paikkaan. Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

Eläkekassan jäsenillä ja heidän edunsaajillaan on oikeus Eläkekassan etuuksia vastaaviin etuuksiin työsopimuslain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettussa liikkeen luovutuksessa. Tämä on toteutettu Eläkekassan sääntöjen 28 a §:ssä ilmenevällä tavalla. Työsopimuslain tarkoittamassa liikkeen luovutuksessa toimintapiiriin kuuluvilla ja uuden työnantajan palvelukseen siirtyvillä henkilöillä on oikeus pyynnöstä saada yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläkkeen määrästä, etuuksien siirtämisestä ja järjestämistavasta sekä oikeuksista liikkeen luovutustilanteessa. Tietopyyntö tulee osoittaa Eläkekassan toimistoon tai muuhun Eläkekassan ilmoittamaan paikkaan. Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

OIKEUSTURVAKEINOT

71 §

Eläkekassan päätökseen tyytymätön voi pyytää asiansa uudelleen käsittelyä, jos hän epäilee virhettä Eläkekassan päätöksessä. Eläkekassa oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aihetta.

Eläkekassan päätökseen tyytymätön voi pyytää ratkaisusuositusta tätä tehtävää varten järjestetyltä lautakunnalta. Lisätietoja tässä kohdassa tarkoitettusta lautakuntamenettelystä saa Eläkekassasta tai eläkepäättöksen yhteydessä annetusta oikeusturvakeinoja koskevasta ohjeesta.

Muutosta Eläkekassan päätökseen haetaan saattamalla asia Helsingin kärjäoikeuteen.

Liite**KESKON ELÄKEKASSAN EDUSTAJISTOVAALIEN VAALIJÄRJESTYS**

- 1 § Vaaliajankohta ja –tapa Eläkekassan jäsenten edustajien edustajistovaalit toimitetaan joka neljäs vuosi kesäkuun 30. päivään mennessä posti- tai sähköisenä äänestyksenä.
- 2 § Vaalilautakunta Eläkekassan sääntöjen mukaan Eläkekassan hallitus nimeää vaaleja varten vähintään kolmijäsenisen vaalilautakunnan. Vaalilautakunnan puheenjohtajalla tulee olla lakimieskoulutus. Yhden jäsenen tulee edustaa Eläkekassaa ja yhden jäsenistöä. Vaalilautakunnan jäsenten, puheenjohtajaa lukuunottamatta, tulee kuulua Eläkekassaan. Vaalilautakunta voi ottaa avustajia.
- Vaalilautakunta kokoontuu tarvittaessa. Sen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa.
- Vaalilautakunnan jäsen tai sen avustaja ei saa olla ehdokasesityksen allekirjoittajana eikä edustajaehdokkaana vaaleissa.
- 3 § Vaalikelpoisuus Äänioikeutettuja ovat kaikki Keskon Eläkekassan jäsenet, joiden jäsenyys on voimassa vaalilautakunnan ensimmäistä kokousta edeltävän kuukauden lopussa. Edustajiston jäsenen on oltava täysi-ikäinen. Vaalikelpoisuuden edellytyksenä on siten lisäksi se, että ehdokkaaksi asettuva on äänestysajankohdan alkuun mennessä täyttänyt 18 vuotta.
- Eläkekassan jäsenrekisteristä tulostetaan äänioikeutetut jäsenet, jotka tarkistetaan palkkajärjestelmän tietoihin. Palkkalaskenta lisää äänioikeutettujen äänestysluetteloon kotiosoitteen. Eläkekassa toimittaa korjaukset vaalilautakunnalle viimeistään kaksi viikkoa ennen äänestyslippujen palautusajankohdan alkamista. Äänestysluettelot pidetään äänestäjien nähtävillä Eläkekassassa.
- 4 § Ehdokasasettelu Jokainen vaalikelpoinen voi asettua ehdokkaaksi Eläkekassan edustajiston vaaleissa täyttämällä vaalilautakunnan laatiman lomakkeen, joka on ehdokkaan itsensä ja vähintään yhden äänioikeutetun kannattajan allekirjoitettava.
- Äänioikeutetulla Eläkekassan jäsenellä on mahdollisuus esittää vain yhtä vaaliehdokasta. Ehdokaslomake tulee palauttaa vaalilautakunnalle viimeistään kaksi viikkoa ennen äänestyslippujen ensimmäistä palautuspäivää.
- Vaalilautakunta tarkistaa, että määräpäivään mennessä ehdokkaiksi vaaleissa asettuneet ovat vaalikelpoisia. Samoin vaalilautakunta tarkistaa, että ehdokaslistojen allekirjoittajat ovat äänioikeutettuja. Hyväksytyistä ehdokkaista tehdään luettelo. Ehdokkaille arvotaan numerot numerosta kaksi (2) alkaen. Ehdokkaiden nimet ja numerot julkaistaan Keskon intranetissä vähintään viikkoa ennen äänestyslippujen palautusajan alkamista. Ehdokkaiden nimet ja numerot ilmoitetaan äänioikeutetuille myös äänestyslippujen mukana.

5 § Äänestyksen toimittaminen

Kaikille äänioikeutetuille toimitetaan tiedote äänestyslippujen palautusajankohdan alkuun mennessä äänestysluettelossa olleeseen tai siihen tehdyn korjauksen mukaiseen koti- tai sähköpostiosoitteeseen. Äänioikeutetuille lähetettävä tiedote sisältää ehdokkaiden nimet vaalnumeroineen sekä äänestysohjeen. Äänestäminen tapahtuu äänestysohjeen mukaisesti ohjeessa ilmoitettuun päivämäärään mennessä.

Äänioikeutettu saa äänestää vain ehdokasluetteloon merkityjä ehdokkaita.

6 § Äänten laskeminen

Vaalilautakunta laskee äänet. Vaalilautakunnalla on oikeus käyttää avustajia äänten laskemisessa, mutta toimitus tapahtuu vaalilautakunnan valvonnassa.

Laskennassa otetaan huomioon vain äänestysohjeessa annettuun määrä-päivään mennessä saapuneet äänet. Äänestyslippujen hylkäämisessä noudetaan soveltuvien osin Vaalilakia.

Vaalilautakunnan toimesta laaditaan ääntenlaskentapöytäkirja, josta on käytävä ilmi

- äänioikeutettujen kokonaismäärä korjatun vaaliluettelon mukaan
- annettujen äänten määrä
- hylättyjen äänten määrä
- ehdokkaiden saamat äänimäärät
- luettelo ehdokasasettelusta
- sekä mahdollisten vaaliavustajien nimet. Jokaisen vaalilautakunnan jäsenen ja vaaliavustajan on allekirjoitettava ääntenlaskentapöytäkirja.

7 § Vaalin tuloksen vahvistaminen

Edustajiston jäseniksi tulevat valituiksi kymmenen (10) eniten ääniä saanutta ja heidän varajäsenikseen kymmenen (10) näiden jälkeen eniten ääniä saanutta äänimääriensä mukaisessa järjestyksessä.

Vaalilautakunta toteaa ääntenlaskennan päätyttyä ehdokkaiden saamien äänimäärien perusteella, ketkä ovat tulleet valituiksi Eläkekassan edustajiston jäseniksi ja varajäseniksi. Varajäsenet tulevat edustajistosta eronneiden tilalle äänimääriensä mukaisessa järjestyksessä.

Vaalin tulos julkistetaan välittömästi. Mahdolliset valitukset vaalin tuloksesta tai vaalien toimittamisesta on tehtävä Eläkekassan hallitukselle viimeistään seitsemän arkipäivän aikana äänestyksen päättymisestä laskien. Hallitus ratkaisee mahdolliset valitukset ja vahvistaa vaalituloksen. Vahvistettu tulos julkaistaan viimeistään kesäkuun loppuun mennessä.